

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 stotink. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 40 stot., obrtnike, zalivale, poslanice in vabila po 1.—, oglasi domaćih zavedov mm po 1. 2. — Mali oglasi po 20 stot. beseda, manjši pa 1. 2. — Oglasi, naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Franciška Asiškega štev. 20, I. nadstropje. — Telefon uradnišča in uprave 11-57

Nemški protest proti prikloplitvi Eupena in Malmedyja k Belgiji

BRUSELJ, 11. Nemška vlada je naslovila na Zvezo Narodov novo noto, v kateri protestira proti odločitvi, vsled katere bi se odstopila okrajja Eupen in Malmedy Belgiji, in nastoja na tem, da pride vprašanje pred občni zbor Zveze in ne pred Svet.

Organizacija za mednarodno higijeno — Vprašanje
blokada

ZENEVA, 11. Na današnji predpoldanski sejo obnege zbornice Zveze Narodov se je odobrila od-
stavitelj stalne mednarodne higijenične organizaci-
cije v področju organizacije Zveze Narodov, katera
bo proučevala higijenična vprašanja, katera zani-
maj vsakotero državo v njenih odnošajih nasproti
drugim državam. Organizacija bo uvedla predvsem
zagledno izmenjavo informacij glede epidemij in
sodelovala s mednarodno organizacijo dela, v kol-
likor gre za ukrepe zaščite delavcev proti bole-
nim in nezgodam. Nato je razpravljali občni zbor
vprašanja blokade. Robert Cecil je obrazložil pred-
log komisije, glasom katerega bodo države, ki so
članice Zveze Narodov, obvezane pretrgati vsako
diplomatiko, trgovino in finančno zvezo s one-
državo članico, ki bi vdihaj prevzetih obvez sto-
pila v vojno, in bo na najučinkovitejši način za-
gotovljena blokada proti verolomni državi, ako-
rni pomorake majo. Svet Zveze Narodov bo mor-
al v takem slučaju takoj napovedati, katera čla-
nica Zveze Narodov ima nalogo izvršiti te operaci-
cije, vrhunske bo moral Svet pokrihati vse ukrepe,
kateri se bodo smatrali za umesne. Mednarodna
blokadna komisija bo imela nalogo rešiti nastala
vprašanja. Razprave so udeležili razni delegati
med njimi belgijski zastopnik La Fontaine. Morda
presli in tudi doseže za Švico izjemno postopanje
ona se bo smela zbog svoje neutralnosti odgnati
dolžnostim blokade. Nekateri delegati pripomnijo,
da ta izjema ne bo smela pomeniti odprtih vrat
kdo za državo bodo lahko ubežale druge države dol-
žnostim, ki jih nalaga člen 6. Predlog komisije so
odobrili in seje zaključili.

Seja komisije za omejitve oborožitve

ZENEVA, 12. Danes predpolodne se je pod predsedstvom Švedca Bratinga zbrala v polni javni seji šesta komisija za omejitev oborožitve. Norveški delegat Lange je predložil sledeči dnevni red: V pričakovanju predvidevanj, ki jih bo postal skrbel Svet Zveze Narodov glede omejitve oborožitve, povabila komisija občni abor, naj prosti Svet, da stavi takoj vladam predlog, kateri stremi za tem, da se razne države pri prihodnjem proračunu v hitro odobritve njihovega vojnega proračuna in v zrakovnega budgeta obvezajo, da ne bodo v času naslednjih dveh proračunov do nadaljnjega proračuna prekoračile okrogle svote v izjavljanih 1. kakršnokoli dostavitve čet, vojnega materiala in denarja, katero zahteva in namen Zveze Narodov v svrhu izvršitve obvez, katere državam glasom členu 15. pogodbe ali določil od Zveze Narodov registrovanih dogovorov nalozijo; 2. izjemem položaj kakor države, samo da se je bil po členu 8. pogodbe naznanil Zvezi Narodov. Nato je prošil za besedo Schanzer, ki je ob napeti pozornosti izjavil v imenu italijanske delegacije, da bo glasoval za predlog. Schanzerjeve besede so napravile veliki in najugodnejši vtis. Francoski delegat je izjavil, da se bo vzdrževal glasovanja, ker da nima navodil od svoje vlade. Angliski delegat se je pridružil predlogu, ki je bil izjavljeni vzdrževanja francoskega delegata enodušno sprejet.

Častitke Bourgeoisu k Noblovi nagradi
Razprava o načrtu mednarodnega stal-
nega sodnega dvora

ZENEVA, 12. Občni zbor Zveze Narodov. V začetku sej častita Hymans Bourgeois v imenu občnega zbora k podelitvi Nobelove nagrade za mir in izjavlja, da znači izbera sijajno prošnjo za moža, čigar blesteča karjiera je na čast Francije in človeštva. Hymans spominja na Bourgeoisovo civilizatorično delovanje pred in med vojno in pravi, da se raduje nad tem, da lahko pošilja tudi daljnemu začetniku Zveze Narodov izraze ljubezni in občudovanja občnega zbora. (Vsi delgati stojijo vroče pritirujejo). Brazilijski delegat Dahuna podari Bourgeoisu koš evetice (Plaketa, nje se podvojijo). Globoko ganjen se Bourgeois zahvaljuje in pravi, da je čast, ki mu jo je bil izkazal odbor za Nobelove nagrade, Franciji, katere je za trijumf pravice in svobode narodov žrtvovala morda več, nego drugi narodi. Bourgeois izjavlja, da ga posebno razveseljuje okoliščina, da mu je bila izkazana ta čast med zasедanjem občnega zbora v Zenevi, kajti ona vsebuje dragoceno vzpodbujbo nadaljevati na trdni podlagi zgradbo mednarodnega miru in sprave. Nato je občni zbor Zveze Narodov razpravljal o načrtu mednarodnega stalnega justičnega dvorca. Komisija, ki ji je poverjeno proučevanje načrta, zavrača predlog argentinske delegacije, kateri stremi za tem, da se odpravi haško stalno razsodišče. Komisija smatra, da tudi razsodišče lahko dobro služi in da ni mogoče razveljavljati dogovorov, katere je podpisala tudi marsikatera država, ki ni članica Zveze. Komisija zavrača tudi neki predlog kolumbijske delegacije, da naj se porazdelijo sodniki proporcionalno med razne pogodbenice. Kar se tiče člena, kateri se nanaša na nezdružljivost, je komisija določila člen 6., kateri pravi: član ni dvorov ne bodo mogli opravljati nobene politične ali upravne službe.

Francoski milijoni na Grškem

PARIZ, 13. »Journal« piše, da dolguje Grška Franciji 376 milijonov frankov v posojilih in zakladnih vrednotah in 450 milijonov za odstopljeni material. I. dr. Skupaj torej 826 milijonov, kar pomeni da je Francija najglavnejši upnik Grške med zavezniki.

Hrvatski list »Riječ« o Radiću

ZAGREB, 10. »Riječ« prinaša pod naslovom »Država jača od utopije« daljši uvodnik, v katerem se bavi z Radićem in njegovo skupščino. 8. t. m. ter pravi med drugim: Radićeva skupščina in njegove avanture niso ničesar spremenile na fakičnem položaju. Oni zaslepljeni in zavedeni njegovi pristopniki, ki so menili, da bodo 7. t. m. spališe v kraljevini SHS., 8. t. m. pa se bodo zbudili v »Seliški hrvatski-nevtralni republiki«, so bili hridko razočarani. Danes že poteka življenje ravno tako mirno, kakor da bi Radićeve skupščine sploh nikdar ne bilo. Sicer je pa stvar povsem jasna. Hvala bogu, da je naša država tako trdna, da se ti ni bati rovarjenja 49 zastopnikov Radićeve republikanske stranke, katerim stoji nasproti ogromna večina naših državnih zastopnikov v konstituanto, 419 poslancev, ki bodo znali varovati interese ogromne večine naroda proti tej manjšini. Radić in njegovi tovariši so bili izvoljeni v konstituanto naše kraljevine, ki je priznana kot taka od vseh velesil, na temelju volilnega reda, ki ga je izdelal začasni parlament naše kraljevine. Popolnoma nelogično je torej, če sedaj Radić zahteva, da se prizna zastopstvo hrvaškega državnega sabora. — »Riječ« pravi dalje, da se danes že jasno vidi, da je Stojan Protić s svojim podpiranjem hrvaške zajednice podpiral direktno protidržavno politiko. To mora prenehati, če hočemo res trdno in jako državo. — Ob koncu svojih izjavjaj tudi stavlja »Riječ« SHS.: Naša država je tu.

Amnestija za dalmatinske Italijane

BELGRAD, 9. Prestolonaslednik je podpisal odlok, na podlagi katerega se vsled trogirskih incidentov zaprti Dalmatinci in drugi, kakor dr. Murotti iz Dubrovnika, oproste od vsake obravnave in kazni.

Administrativna razdelitev Jugoslavije

LJUBLJANA, 11. Ministrska komisija za konstituanto, katere naloga je, da izvrši administrativno razdelitev zemlje, je odpotovala v Zagreb. Potem najde v Sarajevo. Komisija ima nalog, da izvrši svoje delo v najkrajšem času.

Ruski begunci v Jugoslaviji

LJUBLJANA, 12. »Slovenec piše: Število novih ruskih beguncev se veča od dne do dne. Ruski begunci, sprejeti po Franciji, prihajajo v velikem številu v naše Primorje. Da bi se ognili kupljenju beguncev, kar bi utegnilo postati škodljivo radi prehrane in v zdravstvenem oziru, so se begunci porazdelili po raznih krajih Jugoslavije. Tako so poslali v Bakar 1500 beguncev, ki jih bodo oddali v okolico Bakra. Na Hrvatsko je poslanih 4950, v Bačko 2040, v Baranijo 250, v Slavonijo in Srem 1330, v Bosno 1700, v Dalmacijo pa jih ostane 2400. Skupno njihovo število znaša 14.170. Ker se v Srbiji nahaja veliko več ruskih beguncev, jih sedaj niso poslali tjakaj. Skupni račun za prehrano beguncev in za njihov transport gre na račun francoske vlade. O tem so obveščene vse železniške postaje, da se bodo vozne karte posebej zaračunavale.

Reško vprašanje

D' Annunzio vrgča ladle

RIM, 13. Položaj med reškim tiranom in italijansko vlado je neizpremenjen. Vlada ni nič odgovarjala na D'Annunzijeve predloge glede priznanja reškega regentstva. Po prebegu torpedovke "Espera" se je položaj med D'Annunzitem in Caviglio sicer nekoliko zaostрил, toda udobne rezerve ne misli zapustiti ni ena ni druga stranka.

čim se ni posrečilo doseči it

ski vladi ničesar zgrda, je imelo večji uspeh pri diktatorju neko društvo italijanskih industrialcev zlepa. Regentstvo je dovolilo »velikodušno« dobiti skupini industrialcev, da sme odpluti z Reke parnik »Cogne«, ki so ga bili zaplenili D'Annunzijevi legijonarji v septembru mesecu.

Parnik »Cogne« je odplul danes po polodnevni poti proti Brindisiju, kjer bo izročen lastnikom.

D'Annunzijeve strahovlada

CIRKVENICA, 11. Izdan je bil najstopenji proglas: Kvarnerska vlada odredila: Člen 1. Vsakdo, ki bi ustno ali pisмено poizkušal raznašati lakovo zavetje in lažnive vesti, ki so proti zedinjenju Krka s kvarnersko vlado in ki bi dale povod za strah ali vznemirjenje med prebivalstvom otoka, se izroči vojaškemu sodišču na Reki. Člen 2. Vsakdo, ki bi z dejanji ali popuščanjem svojih dolžnosti dal povod za strah ali vznemirjenje med prebivalstvom otoka, ali ki bi na kak drug način motil mir in red med prebivalstvom, se izroči vojaškemu sodišču na Reki.

IZ ČEHOSLAVIJE

**Komunističke agitacije v Čehosloviji
so se izjalovile**

PRAGA, 12. Drugi dan po zasedbi
Ljudskega doma s strani desnih social-
nih demokratov in po spoditvi levih (ko-
munistov) so se vršile v Pragi demon-
stracije. Pred parlamentom je bilo od-
danih pri spopadu med komunisti in po-
licijo nekoliko strelcov, vsled katerih je
bilo nekoliko oseb ranjenih, toda ni bilo
mrtvih.

Neuspela stavka

Levica t. j. komunisti so proglasili nato splošno stavko, kateri so se zoperstavili delavci socialno-demokratske desnice in narodni socialisti. Samo v Kladnu, ki je središče komunistov, je postala stavka splošna, toda samo vsled komunističske strahovlade. Stavka v Brnu, ki je trajala en dan, je že končana in v pletenjak in osterko-kazno.

Slabi upi komunizma v Čehoslovaciji

ne premoženostni kotlini severo-vzhod-
ne Češke, kakor tudi v okraju Ostrava.
Karvin - je bila sprejeta novica o pov-
nitvi Ljudskega doma v roke zakonitih
lastnikov mirno celo z živim zad-
ščanjem. Nasploh se lahko reče, da
je bila zadnja akcija komunistov vo-
liko razočaranje nove stranke, ki se je
ustanovila v preteklem oktobru. Mir, ki
je bil kaljen en dan, se je povrnil
Prago takoj po demonstracijah pre-
parlamentom, ker nimajo komunisti vo-
mnogo pristašev v delavskih vrstah, ki
se protivijo načelnikom, ki so bili opo-
tunisti med svetovno vojno, in so sedaj
največji revolucionarji. Ta pojav raz-
padaanja se uresničuje posebno v indu-
strijski kladenski pokrajini, ki je bila že
trdnjava sovjetistiške propagande in
kjer gubijo komunisti svoje pristaše, ki
se vračajo k desnici socialno-demo-
kratečne stranke. Komunistiška plim
opada močno razočarana.

Demobilizacija čehoslovenske vojske

PRAGA, 12. Zadnja dva letnika vpoklicanih sta bila demobilizirana in v vojaški službi so sedaj sami novinci.

Proti avtonomističnemu stremljenju

slovaške ljudske stranke
PRAGA, 12. V Bratislava, glavne mesto Slovaške, se je vršilo zborovanje vseh slovaških poslancev in senatorjev. Pred izvolitvijo izvršilnega odbora si pozvali socijalno-demokratski, narodno-socialni in narodno-agrarni poslanci, ki predstavljajo 75% slovaških volivcev — poslance ljudske, ki so predložili pred nekaj dnevi v državni skupščini zahtevo glede avtonomije Slovaške, naj odstopijo od propagande za slovaško avtonomijo v inozemstvu. Poslanec Juriga je izjavil v imenu ljudske stranke, da sprejema njegova stranka vsako pomoč, ki se ji daje iz inozemstva za ostvaritev njenega avtonomističnega programa. Po tej izjavi so zapustili poslanci ljudske stranke zborovanje.

Položaj Poliske

VARŠAVA, 12. Ministrski predsednik Witos je izjavil zastopnikom tiskovne agencije, da je položaj Poljske še vedno zelo resen, da Poljska želi miru in da bi le pri silniša mislila na nadaljevanje vojne. Šestletna vojna je na Poljskem ustvarila razmere, da nobena vlada ne more odstraniti posledic. Poljska potrebuje podporo drugih držav, podpora pa je odvisna od miru v deželi.

Zavezniki in Nemčija

Nemški odgovor na zavezniški ukor

BEROLIN, 11. V odgovoru na skupno, ki so jo bile predložile Belgija, Anglija in Francija z ozirom na potovanje nemških ministrov v zasedene pokrajine, izraža nemška vlada mnenje, da potovanje ni vzbudilo nemškega prebivalstva, pač pa da je veliko pripomoglo k pomirjevanju duhov čez mero razdraženih in čisto gnanih obup vsled nevolje, povzročene po navzočnosti zasedbenih čet. Ministri, kateri so hoteli to duševno razpoloženje izboljšati, so se morali pečati tudi z versaillesko pogodbo, katere členi so izzvali s svojimi položaji. Nemška vlada si usoja poudariti lastni lojalni sodbi pravico presojati okoliščine, v katerih se bodo morali državni ministri iz notranjepolitičnega oziroma osebnega poudariti o položaju v zasedenih pokrajinah in stopiti v stik s nemškim prebivalstvom. Ker ne more nemška vlada prevzeti vnaprej nobenih jamstev glede izjav, ki bi se morale odati prilikom obiska v zasedenih pokrajinah od državnih ministrov, si formalno pridržuje vse pravice delovati v mejah njenega programa, ki stremi k upoštevanju versailleske pogodbe, katero sprejema v mejah možnosti.

Značaj koraka Zedinjenih držav

BEROLIN, 12. Neka vest agencije Wolff pravi: Ameriška vlada se ni bilo uradno pridružila koraku, storjenemu od treh zasedbenih vlasti glede potovanja nemških ministrov v porenske pokrajine. To ni bilo možno zato, ker nimajo Zedinjene države v Berlinu nobenega uradnega zastopstva. Korak Zedinjenih držav ima torej le poluraden značaj.

Dve leti se je pripravljala naša usoda. Dv leti je naš narod, oprt na svojo pravico, čakal in čakal, da se mu prizna pravica. In ko sta minoli dve leti, je bila za svojo pravico opeharjen. Čisto naraven pojav je, da išče krivica svoji nesreči in ravno tako naravno je, da išče krivica tam, kjer je bila krivica zapečatenjena. Do tu sega njegov pogled; vse, kar je še dalje v ozadju, tega ne vidi. Zato ne bi smemo čuditi, ako porablja v svojih nevolji najbolj vidno osebo in ji meče v obraz ponižujočo besedo: izdajalec. Dr. Trumbić nas je izdal, tako pravi prost naš človek; dr. Trumbić nas je izdal, se sliši neredko tudi iz ust inteligenta, ki bi lahko malo dalje mislil in videl, čego samo do Sv. Margarite Ljurske.

vali v deveta nebesa in mu peli slavo-
speve, je bil sredi bojnega viharja vrgel
med svet geslo o samoodločbi narodov.
Tokrat so segali nemški topovi do Pari-
za: padale so trdnjave, kaliste so se
rušila, vojna sreča je bila popolnoma
na strani osrednjih velevalov. Nev-
nost je bila, da zmaga nemški militari-
zem. In v tej nevarnosti so se oprijeli
ententni državniki žarečega Wilsonove-
ga gesla kot rešilne bilke: svoboda in
samoodločba narodov, tudi najmanjših.
Je postalo v njihovih rokah orožje, ki
je zezalo dalje nego nemški topovi. Pa
je prišel dan, da so se osrednje velesile,
zgrajene na baionetih, rušile v prah
pod težo Wilsonovega orožja. Kakor
hitro se je to zgodilo, je postalo to
orožje tudi odveč in Wilsonove ideje so
bile pokonane. In ker jih nihov lastni-
čje ni hotel zatajiti, je moral iti tudi on
v Wilson sam. Tudi tokrat smo takoli
čevljeniki klic: izdatica! Desiravno je Wil-
son nadel ravno zato, ker ni hotel kloni-
niti, ker ni hotel postati izdatica nad
svetim lastnim otrokom.

Iste nečda zavedeli danes mla-
mo ga slavili včera! ravno tako ko-
Wilsona. Prav nič si nismo o se-
dopovedati, da je bil Wilson prišel na
prijatelji pred ostalimi zavezniki, prav
nič si ne skušamo dopovedati, da je bil
tudi Trumbić prišel na kapitulacijo.
Trumbićeva kapitulacija je bila v veliki
meri posledica Wilsonove kapitulacije.
Slediti ji morala ravno tako gotovo,
kakor je sledila kapitulaciji Poljske in
vstriti tudi kapitulacija Nemčije. In
naj še sedela za mizo pri Sv. Margariti
desetorica nairadikalnejših Slovencev —
pa bili to Slovenci iz zasedenega ozema-
lja, če že hočete — danes ne bi imeli
veseno nič drugega nego — rapalsko
pogodbo ali pa še hujše zlo londonske-
ga pakta.

Kdo pa je potem zakrivil našo usodo?
Vendarle Jugoslavija, mi bo kdo za-
rjeval in naševal v dokaz strankarske
zaje, večne vladne krize itd. Prijatelji,
prijaznam, da so bili strankarski boji,
ki so imeli za posledico nesnete vladne
krize, ob času, ko je bila narodova slo-
žnost najbolj potrebna, neumestni in
bolodu mlade države skrajno škodljivi,
kakor je bilo škodljivo izdajniško rova-
nje raznih Frankov in Sachsov. To je
glavni vzrok diplomatskega poraza tisti
črni dan.

Ako pogledamo na zemljevid, vidimo da ima mlada Jugoslavija skupne meje s šestimi sosednimi državami. Med njimi so poleg Italije tudi Nemška, Avstrija, Madžarska, Rumunska, Bolgarija. Vse te države so zahtevale več ali manj jugoslovenske posesti zase. Nemški Avstriji so se cedile sline ne le po koroškem plebiscitnem ozemlju, marveč tudi po južni Stajarski, Madžarska je hotela imeti zase ne le Prekmurje, marveč vse pokrajine, ki so pripadale prej kronskega Stefana; z Rumunsko je bila Jugoslavija sicer uredila svoje meje, toda rumunskim želiam s tem še ni bilo ustreženo v polnem obsegu. Bolgarija pa še danes protestira proti zasledbi desnega timoškega breza in nekaterih drugih obmejnih pokrajin. Vzemimo, da bi bila Jugoslavija na znotraj že popolnoma urejena država, njena vojaška sila ne bi bila mogla vzdržati napada z dveh ali več strani. In v slučaju vojaškega konflikta z Italijo bi bila morala računati najmanj z Madžarsko in Nemško Avstrijo. Dekler pa država svoji zunanji politiki ne more dati potrebnega poudarka z vojaško silo, ne more računati z uspehom.

So pa še drugi vzroki. Jugoslavija v Rapallu ni stala samo nasproti Italiji, ampak proti vsej ententi. Vsa ententa je bila na strani Italije. Ko je bila v rimski zbornici razprava o mirovni pogodbi med Jugoslavijo in Italijo, je čutil minister Sforza potrebo, da izreče zavezanikom, zlasti Franciji, zahvalo za moralno podporo pri sklepanju pogodbe. Ta zahvala gotovo ni bila samo čin vladnostnega gola fraza; ona nam jasno prča, da so Francozi dejanski posegli v tek pogajanj na korist Italije. Spominjamo se, da so listi v poročilih o poteku pogajanj naenkrat prinesli vest, da so prišla pogajanja na "mrtno točko" in da se imajo razbiti. Takoj za tem so poročala listi, da je zastavila Francija svoj vpliv pri jugoslovenskih delegatih in da je sporazum dosežen. Trumbić, ki je tedaj komaj čisto sklenel z državniki v Rimu,

